

ZAKON

O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Članak 1.

Potvrđuje se Ugovor između Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije o socijalnom osiguranju, potpisan u Beogradu 15. rujna 1997., na hrvatskom jeziku i srpskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora na hrvatskom jeziku glasi:

UGOVOR IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Republika Hrvatska

i

Savezna Republika Jugoslavija

želeći urediti međusobne odnose na području socijalnog osiguranja, dogovorile su se sklopiti sljedeći ugovor:

Odjeljak I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

DEFINICIJE POJMOVA

(1) U ovom ugovoru sljedeći izrazi znače:

1. »Hrvatska« – Republiku Hrvatsku

»Jugoslavija« – Saveznu Republiku Jugoslaviju;

2. »pravni propisi« – zakoni, podzakonski akti, statuti i drugi opći akti, koji se odnose na područje socijalnog osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovog ugovora;

3. »nadležno tijelo« – u Hrvatskoj: ministarstvo nadležno za hrvatske pravne propise iz članka 2. stavka 1. ovog ugovora; u Jugoslaviji: savezno ministarstvo nadležno za jugoslavenske pravne propise iz članka 2. stavka 1. ovog ugovora;

4. »tijelo za vezu« – tijelo određeno za učinkovitu provedbu ovog ugovora;

5. »nositelj« – ustanova, odnosno tijelo nadležno za provedbu pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. ovog ugovora;

6. »nadležni nositelj« – nositelj osiguranja kod kojega je osoba osigurana u trenutku podnošenja zahtjeva za davanje ili od kojega ima ili bi imala pravo na davanje;

7. »osiguranik« – osoba koja je osigurana ili je bila osigurana, prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora;

8. »član obitelji« – član obitelji prema pravnim propisima one države ugovornice koji se primjenjuju;

9. »prebivalište« – mjesto stalnog boravka, odnosno mjesto u kojem se osoba nastani s namjerom da u njemu stalno živi;

10. »boravište« – mjesto privremenog boravka, odnosno mjesto u kojem se osoba privremeno zadržava ili boravi;

11. »mirovinski staž« – staž osiguranja, s njim izjednačena razdoblja i poseban staž prema pravnim propisima država ugovornica;

12. »razdoblje osiguranja« – razdoblje plaćenog doprinosa i razdoblje priznato kao takovo;

13. »davanje« – davanje u naravi i novčano davanje;

14. »davanje u naravi« – zdravstvena zaštita i druga davanja, osim novčanih;

15. »novčano davanje« – mirovina, novčana nakada i druga novčana davanja, uključujući njihove dijelove iz javnih sredstava, dodatke, usklađivanja, povećanja i kapitalne otpremnine.

(2) U ovom ugovoru ostali izrazi imaju značenje koje im pripada, prema pravnim propisima država ugovornica.

Članak 2.

PRAVNI PROPISI NA KOJE SE OVAJ UGOVOR ODNOSI

(1) Ovaj ugovor se odnosi:

na hrvatske pravne propise o:

1. zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti;
2. mirovinskom i invalidskom osiguranju;
3. osiguranju za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;
4. osiguranju za slučaj nezaposlenosti

na jugoslavenske pravne propise o:

1. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i majčinstvu;
2. mirovinskom i invalidskom osiguranju;
3. osiguranju za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;
4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti

(2) Ovaj se ugovor odnosi na sve pravne propise kojima se ujedinjaju, mijenjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 3.

OSOBE NA KOJE SE OVAJ UGOVOR PRIMJENJUJE

Ovaj se ugovor primjenjuje na:

- a) osobe za koje vrijede ili su vrijedili pravni propisi jedne ili objiju država ugovornica;
- b) druge osobe koje prava izvode od osoba navedenih pod a).

Članak 4.

JEDNAKA PRIMJENA

(1) Pri primjeni pravnih propisa jedne države ugovornice, državljani druge države ugovornice su izjednačeni s njenim državljanima.

(2) Stavak 1. ovog članka se ne odnosi na:

1. pravne propise o učešću osiguranika i poslodavaca u tijelima nositelja i udruženja;
2. odredbe o teretu osiguranja iz međunarodnih ugovora sklopljenih s trećim državama;
3. pravne propise o osiguranju osoba zaposlenih u službenom predstavništvu jedne od država ugovornica u trećim državama ili kod članova tog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 5.

IZJEDNAČENOST PODRUČJA

(1) Mirovina, novčana naknada i druga novčana davanja, osim davanja za slučaj nezaposlenosti, prema pravnim propisima jedne države ugovornice ne mogu se umanjiti, staviti u stanje mirovanja, oduzeti ili plijeniti zbog toga što korisnik ima prebivalište na području druge države ugovornice, ako ovim ugovorom nije drukčije određeno.

(2) Državljanima druge državne ugovornice, koji prebivaju na području treće države, davanja iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se pod istim uvjetima kao i svojim državljanima.

(3) Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se na davanja na osnovi preostale radne sposobnosti, najniže mirovine i zaštitnog dodatka i svih drugih davanja na osnovi mirovinskog osiguranja koja se ostvaruju ovisno od imovinskog cenzusa.

Odjeljak II.

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Članak 6.

OPĆE ODREDBE

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one države ugovornice na čijem području osoba obavlja posao, što vrijedi i u slučaju kada se sjedište poslodavca nalazi na području druge države ugovornice, ako odredbama čl. 7. i 8. ovog ugovora nije drukčije određeno.

Članak 7.

POSEBNE ODREDBE

- (1) Ako poduzeće, sa sjedištem na području jedne države ugovornice, pošalje zaposlenika na područje druge države ugovornice, na njega se, najduže do kraja 24. kalendarskog mjeseca, nakon odlaska, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenom području.
- (2) Ako osoba koja obavlja samostalnu djelatnost na području jedne države ugovornice, ode na područje druge države ugovornice radi privremenog obavljanja te djelatnosti, na nju se, najduže do kraja 12. kalendarskog mjeseca, nakon njenog odlaska, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da obavlja djelatnost na njenom području.
- (3) Ako poduzeće za zračni i kopneni promet sa sjedištem na području jedne države ugovornice uputi zaposlenika na područje druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi prve države ugovornice kao da je zaposlen na njenom području.
- (4) Posada broda, kao i druge osobe zaposlene na brodu, podliježu pravnim propisima one države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.
- (5) Osobe koje obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravka ili nadzora broda u luci druge države ugovornice podliježu pravnim propisima države ugovornice kojoj luka pripada.
- (6) Osobe zaposlene na području jedne države ugovornice u poslovnicu ili stalnom predstavništvu poduzeća čije je sjedište na području druge države ugovornice, podliježu pravnim propisima druge države ugovornice.
- (7) Na zaposlene, u državnim i javnim službama, službene predstavnike i s njima izjednačene osobe izaslane na područje druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice koja ih je izaslala.
- (8) Primjena pravnih propisa, prve države ugovornice, iz st. 1. i 2. ovoga članka, može se, iznimno, na zajednički zahtjev poslodavca i zaposlenika, odnosno na zahtjev osobe koja

samostalno obavlja djelatnost i uz suglasnost nadležnog tijela druge države ugovornice, produžiti za još 24, odnosno 12 mjeseci.

Članak 8.

ZAPOSLENI U DIPLOMATSKOJ MISIJI I KONZULARNOM PREDSTAVNIŠTVU

(1) Na zaposlenike u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima, kao i na zaposlene kao privatna kućna posluga kod članova ovih misija i predstavništava, upućene na područje druge države ugovornice primjenjuju se pravni propisi države ugovornice iz koje su upućeni.

(2) Na zaposlenike iz stavka 1. ovoga članka koji nisu upućeni, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice na čijem su području zaposleni, a diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, odnosno njihovi članovi koji ih zapošljavaju, dužni su se pridržavati odredaba koje vrijede za poslodavca.

(3) Izuzetno od stavka 2. ovoga članka zaposlenici koji su državljani države ugovornice čija je diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, mogu, u roku od tri mjeseca od dana zapošljavanja, izabrati primjenu pravnih propisa te države ugovornice.

Članak 9.

IZNIMKE

Na zajednički zahtjev zaposlenika i njegovog poslodavca, nadležna tijela država ugovornica mogu dogovoriti iznimke od čl. 6. i 7. ovog ugovora, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.

Odjeljak III.

POSEBNE ODREDBE

Poglavlje 1.

BOLEST I MAJČINSTVO

Članak 10.

ZBRAJANJE RAZDOBLJA OSIGURANJA

Razdoblja osiguranja, ostvarena prema pravnim propisima obje države ugovornice, ako je to potrebno, zbrajaju se za stjecanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uvjetom da se ne poklapaju.

Članak 11.

DAVANJA U NARAVI

(1) Osaoba koja ispunjava uvjete za pravo na davanje u naravi, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ima pravo na zdravstvenu zaštitu od strane nositelja njezinog prebivališta ili boravišta, određenu u pogledu opsega, vrste i načina pružanja, prema pravnim propisima koji vrijede za tog nositelja, isto kao da je kod njega osigurana, a u trajanju određenom pravnim propisima koji vrijede za nadležnog nositelja na čiji se teret zaštita pruža, pod uvjetom da:

1. ima prebivalište na području druge države ugovornice ili
2. ima boravište na području druge države ugovornice na osnovi članka 7. st. 1, 2, 6. i 7. i članka 8. ovog ugovora, ili,
3. njezino stanje, za vrijeme boravka na području druge države ugovornice, zahtijeva hitno pružanje zdravstvene zaštite, a osoba nije otišla u drugu državu ugovornicu radi liječenja.

(2) Stavak 1. ovoga članka jednako se primjenjuje i na članove obitelji, s tim što je za članove obitelji osobe koje imaju boravište na području druge države ugovornice na osnovi članka 7. st. 1. i 2. ovog ugovora, potrebna suglasnost nadležnog nositelja.

(3) Za odobrenje korištenja proteza, pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti, potrebna je suglasnost nadležnog nositelja, osim kada je pružanje tih usluga neodgodivo, jer bi u protivnom bio ozbiljno ugrožen život ili zdravlje osobe iz st. 1 i 2. ovoga članka.

Članak 12.

NOVČANA DAVANJA

(1) U slučajevima iz članka 11. ovog ugovora novčana davanja odobrava nadležni nositelj, prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, visina novčanih davanja ovisi od broja članova obitelji, nadležni nositelj uzima u obzir i članove obitelji koji imaju prebivalište na području druge države ugovornice.

Članak 13.

KORISNICI MIROVINA

(1) Na korisnika mirovine, ostvarene prema pravnim propisima obje države ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice na čijem području ima prebivalište.

2) Na korisnika mirovine, ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice koji ima prebivalište na području druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi te države ugovornice i pruža zdravstvena zaštita, kao da je pravo na mirovinu ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nositelja.

3) Korisnik mirovine iz stavka 2. ovoga članka, s prebivalištem na području jedne države ugovornice, čije stanje; za vrijeme boravka na području druge države ugovornice, zahtjeva hitno pružanje zdravstvenih usluga, ima pravo na te usluge prema pravnim propisima i na teret nositelja druge države ugovornice.

Članak 14.

Nositelj koji pruža davanja u naravi, prema prebivalištu ili boravištu osobe u slučaju iz članka 11. stavka 1. i članka 13. stavka 2. ovog ugovora davanja u naravi pruža:

u Hrvatskoj – mjesno nadležni područni ured Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje;

u Jugoslaviji – organizacijska jedinica nositelja zdravstvenog osiguranja u Republici.

Članak 15.

NAKNADA TROŠKOVA

(1) Nadležni nositelj nadoknađuje nositelju koji je pružio davanje utrošene svote u skladu s člankom 11 i člankom 13. stavkom 2. ovog ugovora osim administrativnih troškova.

(2) Tijela za vezu država ugovornica mogu dogovoriti paušalno plaćanje za sve slučajeve ili za određene skupine slučajeva, umjesto pojedinačnog obračuna troškova.

Poglavlje 2.

STAROST, INVALIDNOST I SMRT

Članak 16.

ZBRAJANJE MIROVINSKOG STAŽA

- (1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, stjecanje, očuvanje ili ponovno priznava-nje prava na davanje uvjetovano navršenjem mirovinskog staža, nositelj te države ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i mirovinski staž navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice, kao da je navršen prema njegovim pravnim propisima, pod uvjetom da se razdoblja ne poklapaju, ako ovim ugovorom nije drukčije određeno.
- (2) Pri primjeni stavka 1. ovoga članka, staž osiguranja koji se, prema pravnim propisima druge države ugovornice računa s povećanim trajanjem, uzima se u obzir u stvarnom trajanju.
- (3) Osiguraniku – državljaninu jedne od država ugovornica koji, i pored primjene stavka 1. ovoga članka, ne ispunjava uvjete za stjecanje prava na davanje, nadležni nositelj uzima u obzir i mirovinski staž navršen u trećoj državi s kojom obje države ugovornice imaju sklopljene ugovore o socijalnom osiguranju.
- (4) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, pravo na određeno davanje uvjetovano navršenjem staža u određenom zanimanju, odnosno poslu ili u zanimanju za koje postoji poseban sustav, nositelj te države ugovornice uzima u obzir i mirovinski staž koji je prema pravnim propisima druge države ugovornice, ostvaren u istom zanimanju, odnosno poslu ili u odgovarajućem sustavu.
- (5) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, razdoblje osiguranja ili određeno či-njениčno stanje produžava razdoblje u kojem, da bi se ostvarilo pravo na davanje, mora biti ostvaren mirovinski staž, to se razdoblje produžava odgovarajućim razdobljem osiguranja, odnosno postojanjem određenog činjeničnog staža (korištenje mirovine, davanje za slučaj bolesti, nesreće na poslu, nezaposlenosti i dr.) u drugoj državi ugovornici.

Članak 17.

MIROVINSKI STAŽ KRAĆI OD JEDNE GODINE

(1) Ako je ukupni mirovinski staž, koji se prema pravnim propisima jedne države ugovornice uzima u obzir za obračunavanje davanja, kraći od 12 mjeseci, ne odobrava se pravo na davanje, osim u slučaju kada, prema tim pravnim propisima, postoji pravo na davanje samo na osnovi toga mirovinskog staža.

(2) Mirovinski staž iz stavka 1. ovoga članka na osnovi kojega nositelj jedne države ugovornice ne odobrava davanje, uzima u obzir nositelj druge države ugovornice za stjecanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava na davanje, kao i određivanje njegove visine, kao da je taj staž navršen prema njegovim pravnim propisima.

Članak 18.

UTVRĐIVANJE SAMOSTALNOG DAVANJA

Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, postoji pravo na davanje i bez primjene članka 16. ovog ugovora, nadležni nositelj te države ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovi mirovinskog staža koji se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

Članak 19.

OBRAČUN RAZMJERNOG DIJELA DAVANJA

(1) Ako, prema pravnim pitanjima jedne države ugovornice, postoji pravo na davanje samo uz primjenu članka 16. ovog ugovora, nadležni nositelj te države ugovornice utvrđuje davanje na taj način što:

1. izračunava teorijsku svotu davanja, koja bi pripadala da je ukupan mirovinski staž, koji se uzima u obzir za izračun davanja, navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Ako svota davanja ne zavisi od dužine mirovinskog staža uzima se kao teorijska svota;
2. na osnovi tako izračunate svote, utvrđuje svotu davanja razmjerno odnosu između mirovinskog staža navršenog isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje i ukupnoga mirovinskog staža, koji se uzima u obzir za obračun davanja;
3. utvrđuje svotu davanja, razmjerno mirovinskom stažu navšenom prema pravnim propisima te države ugovornice i njenom najdužem mirovinskom stažu na osnovi kojega se utvrđuje visina davanja, u slučaju kada je ukupan mirovinski staž koji se uzima u obzir primjenom članka 16.

ovoga ugovora, veći od najduže-ga mirovinskog staža, prema pravnim propisima te države ugovornice.

(2) Hrvatski nadležni nositelj neće primijeniti odredbe stavka 1. ovoga članka u slučaju kada je za osiguranika povoljnije utvrđivanje svote davanja samo na osnovi hrvatskoga mirovinskog staža.

(3) Ako se, prema pravnim propisima svota davanja obračunava na osnovi zarade, plaće, osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom razdoblju, nadležni nositelj uzima u obzir zaradu, plaću, osnovicu osiguranja, odnosno uplaćeni doprinos isključivo iz razdoblja osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Članak 20.

SMANJENJE, UKIDANJE I OBUSTAVA ISPLATE DAVANJA

Osobe na koje se ovaj ugovor primjenjuje ne podliježu pravnim propisima dviju država ugovornica o smanjenju, ukidanju ili obustavi isplate davanja u slučaju njihovog istodobnog korištenja.

Poglavlje 3.

NESREĆA NA POSLU I PROFESIONALNA BOLEST

Članak 21.

NESREĆA NA PUTU DO POSLA

(1) Osoba s prebivalištem na području jedne države ugovornice koja na putu, radi stupanja na posao, na osnovi ugovora o zapošljavanju, u drugoj državi ugovornici, pretrpi nesreću, ima pravo na davanja na osnovi nesreće na poslu, prema pravnim propisima i na teret nositelja druge države ugovornice.

(2) Stavak 1. ovoga članka se primjenjuje i u slučaju nesreće koju osoba, pretrpi neposredno, po isteku ugovora o zapošljavanju, na putu do prebivališta.

Članak 22.

DAVANJA U NARAVI

(1) Osoba koja na osnovi nesreće na poslu ili profesionalne bolesti ima pravo na zdravstvenu zaštitu prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a ima prebivalište ili boravište na području druge države ugovornice, koristi tu zaštitu na teret nadležnog nositelja, od nositelja na čijem području ima prebivalište ili boravište, prema pravnim propisima koje taj nositelj primjenjuje, kao da je kod njega osigurana. Za korištenje proteza, pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti, primjenjuje se odredba članka 11. stavka 3. ovog ugovora.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka zdravstvenu zaštitu pruža:

u Hrvatskoj – mjesno nadležni područni ured Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje;

u Jugoslaviji – organizacijska jedinica nositelja zdravstvenog osiguranja u Republici.

(3) Na naknadu troškova, nastalih prema stavku 1. ovoga članka, primjenjuju se odredbe članka 15. ovog ugovora.

Članak 23.

PROFESIONALNE BOLESTI

(1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uvjetovano time da je bolest prvi put liječnički utvrđena na području te države ugovornice, smatra se da je taj uvjet ispunjen, ako je ta bolest prvi put utvrđena na području druge državne ugovornice.

(2) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uvjetovano time da je obavljanje djelatnosti koja može izazvati tu bolest, trajalo određeno vrijeme, nadležni nositelj te države ugovornice, ako je potrebno, uzima u obzir i vrijeme obavljanja takve djelatnosti, u skladu s pravnim propisima druge države ugovornice.

Članak 24.

NOVČANA DAVANJA

(1) Novčano davanje za slučaj nesreće na poslu ili profesionalne bolesti odobrava, prema svojim pravnim propisima, nositelj one države ugovornice na čijem području je nastala nesreća na poslu, odnosno posljednji put obavljana djelatnost koja može izazvati tu profesionalnu bolest.

(2) Ako osoba, koja je na osnovu profesionalne bolesti primala ili prima novčano davanje na teret nositelja jedne države ugovornice, zbog pogoršanja bolesti uzrokovane obavljanjem djelatnosti koja, prema pravnim propisima druge države ugovornice može izazvati profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nositelju druge države ugovornice, nositelj prve države ugovornice i dalje snosi troškove davanja, bez obzira na pogoršanje, prema svojim pravnim propisima. Nositelj druge države ugovornice odobrava davanje u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja i davanja koje bi, na osnovi nastupanja te bolesti, pripadalo, prema njegovim pravnim propisima.

Članak 25.

OBAVJEŠTAVANJE DIPLOMATSKE MISIJE I/ILI KONZULARNOG PREDSTAVNIŠTVA

O nesreći na poslu, državljanina jedne države ugovornice zaposlenog na području druge države ugovornice, koja je uzrokovala ili bi mogla uzrokovati smrt zaposlenog, nadležni nositelj, bez odlaganja, obavještava diplomatsku misiju i/ili konzularno predstavništvo države ugovornice čiji je on državljanin.

Poglavlje 4.

NEZAPOSLENOST

Članak 26.

ZBRAJANJE STAŽA OSIGURANJA

(1) Staž osiguranja, ostvaren prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uzima se u obzir za pravo na davanje u slučaju nezaposlenosti, prema pravnim propisima druge države ugovornice, ako je nezaposlena osoba u državi ugovornici u kojoj ostvaruje pravo na davanje u posljednjih 12 mjeseci, prije podnošenja zahtjeva za to davanje bila osigurana na osnovi zaposlenja ukupno najmanje 9 mjeseci.

(2) Uvjet minimalnog razdoblja zaposlenja od 9 mjeseci ne odnosi se na nezaposlene osobe čije je zaposlenje bilo predviđeno na duži rok, ali je okončano, bez njihove krivnje, prije navršenih 9 mjeseci ili koje imaju prebivalište na području države ugovornice u kojoj podnose zahtjev za davanje.

Poglavlje 5.

DAVANJE ZA SLUČAJ SMRTI

Članak 27.

Ako davanje za slučaj smrti postoji, prema pravnim propisima obje države ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice na čijem je području umrla osoba imala prebivalište.

Odjeljak 4.

RAZNE ODREDBE

Članak 28.

TIJELA ZA VEZU

Radi uspješnije provedbe ovog ugovora, posebno radi jednostavnog i brzog povezivanja nositelja obje države ugovornice, u svojstvu tijela za vezu dviju država ugovornice, određuju se:

u Hrvatskoj – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje za primjenu hrvatskih pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. točka 1. i 3, ovog ugovora, Republički fond mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske za primjenu hrvatskih pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. točka 2. i 3. ovog ugovora i Hrvatski zavod za zapošljavanje za primjenu hrvatskih pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. točka 4. ovog ugovora;

u Jugoslaviji – Savezni zavod za socijalno osiguranje za primjenu jugoslavenskih pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. točka 1., 2. i 3. ovog ugovora i Savezni zavod za tržište rada i migracije za primjenu jugoslavenskih pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. točka 4. ovog ugovora.

Članak 29.

OBVEZE TIJELA, PRAVNA I ADMINISTRATIVNA POMOĆ

- (1) Nadležna tijela dviju država ugovornica će, posebnim sporazumom, utvrditi način primjene ovog ugovora, koji stupa na snagu istodobno s ovim ugovorom.
- (2) Tijela za vezu dviju država ugovornica će, u okviru svoje nadležnosti, utvrditi administrativne mjere za provedbu ovog ugovora i sporazuma iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Nadležna tijela i tijela za vezu, dviju država ugovornica, obavještavat će se međusobno:
 - a) o svim poduzetim mjerama za provedbu ovog ugovora;
 - b) o svim promjenama njihovih pravnih propisa u svezi s primjenom ovog ugovora.
- (4) U primjeni ovog ugovora tijela i nositelji država ugovornica će uzajamno pružati besplatnu službenu pomoć.
- (5) Tijela i nositelji država ugovornica mogu, pri primjeni ovog ugovora, izravno međusobno stupati u vezu, kao i sa zainteresiranim osobama ili njihovim punomoćnicima.
- (6) Tijela i nositelji jedne države ugovornice ne smiju odbiti zahtjeve i druge podneske zbog toga što su napisani na službenom jeziku i pismu druge države ugovornice.
- (7) Prilikom primjene ovog ugovora ravnopravno se upotrebljavaju hrvatski jezik i pismo i srpski jezik i pismo.
- (8) Liječničke preglede, koji se obavljaju isključivo zbog primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, a odnose se na osobe koje na području druge države ugovornice imaju prebivalište ili boravište, obaviti će na zahtjev nadležnog nositelja i na njegov teret, nositelj u prebivalištu ili boravištu. Liječničke preglede koji se obavljaju zbog primjene pravnih propisa obje države ugovornice, obavlja na svoj teret nositelj u prebivalištu ili boravištu te osobe.
- (9) Sudska pravna pomoć se pruža u skladu s propisima koji se primjenjuju u pravnoj pomoći u građanskopravnim stvarima.

Članak 30.

OVLASTI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTAVA

Diplomatske misije i konzularna predstavništva država ugovornica mogu se, bez posebne punomoći, izravno obraćati nadležnim tijelima, tijelima za vezu i nadležnim nositeljima druge države ugovornice, radi zaštite interesa svojih državljana.

Članak 31.

OSLOBAĐANJE OD POREZA I OVJERA

(1) Oslobođanje ili smanjenje poreza i pristojbi, predviđeno propisima jedne države ugovornice za pisane podneske ili isprave koje treba priložiti radi primjene njenih pravnih propisa, odnosi se i na odgovarjuće pisane podneske i isprave koje treba priložiti zbog primjene ovog ugovora ili pravnih propisa druge države ugovornice.

(2) Isprave, dokumenti i pisani podnesci bilo koje vrste, koji se prilažu prilikom primjene ovog ugovora, ne podliježu ovjeri.

Članak 32.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA

(1) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva koja su pri primjeni ovog ugovora ili pravnih propisa jedne države ugovornice podnesena tijelu, nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi jedne države ugovornice, smatraju se zahtjevima, izjavama ili pravnim sredstvima podnesenim tijelu, nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge države ugovornice.

(2) Zahtjev za davanje, podnesen prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se i zahtjevom za odgovarajuće davanje, prema pravnim propisima druge države ugovornice, koje dolazi u obzir primjenom ovog ugovora.

(3) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva, koja primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti tijelu, nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi te države ugovornice, mogu se u istom roku podnijeti odgovarajućem tijelu, nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge države ugovornice.

(4) U slučajevima iz st. 1. do 3. ovoga članka navedene službe, odmah prosljeđuju zahtjeve, izjave ili pravna sredstva odgovarajućim službama druge države ugovornice izravno ili putem tijela za vezu.

Članak 33.

ISPLATA DAVANJA

(1) Nositelj, nadležan za pružanje davanja prema ovom ugovoru, izvršava svoju obvezu, s oslobađajućim učinkom, isplatom novčanih davanja korisnicima u svojoj nacionalnoj valuti.

(2) Preračunavanje davanja u valutu, druge države ugovornice, obavlja se prema tečaju valuta koji je vrijedio na dan kada je nositelj, nadležan za pružanje davanja, doznačio sredstva isplatnom tijelu u svojoj državi radi isplate korisnicima u drugu državu ugovornicu.

(3) Naknade, predviđene ovim ugovorom, isplaćuju se u valuti one države ugovornice u kojoj se nalazi sjedište nositelja na čiji teret padaju davanja.

(4) Doznake sredstava iz st. 1. i 2. ovoga članka, obavljaju se u skladu s ugovorom o plaćanju između dviju država ugovornica.

Članak 34.

POTRAŽIVANJE PREPLAĆENIH SVOTA DAVANJA

(1) Nositelj jedne države ugovornice, koji je isplatio davanje u svoti većoj od one koja korisniku pripada, može od nositelja druge države ugovornice zatražiti da od zaostalih svota davanja, koja treba isplatiti korisniku, zadrži preplaćene svote.

(2) Preplaćene svote iz stavka 1. ovoga članka se izravno isplaćuju nositelju koji je zatražio njegovo zadržavanje.

Članak 35.

OVRŠNI POSTUPAK

(1) Ovršne odluke sudova, kao i ovršna rješenja i dokazi o zaostalim plaćanjima (isprave) nadležnih tijela i nositelja jedne države ugovornice o doprinosima i drugim potraživanjima iz socijalnog osiguranja, priznaju se u drugoj državi ugovornici.

(2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti s javnim poretkom države ugovornice u kojoj se treba priznati odluka ili isprava.

(3) Na osnovi ovršnih odluka i isprava priznatih u skladu sa stavkom 1. ovoga članka provodi se ovrha u drugoj državi ugovornici. Ovršni postupak se provodi prema pravnim propisima koji se primjenjuju za odgovarajuće odluke ili isprave države ugovornice na čijem području treba provesti ovrhu. Odluke i isprave moraju sadržati potvrdu o njihovoj ovršnosti (klauzula o ovršnosti).

(4) Primjena st. 1. do 3. ovoga članka ne obuhvaća zastupanje u sudskom postupku.

Članak 36.

NAKNADA ŠTETE

(1) Ako osoba, koja prema pravnim propisima jedne države ugovornice prima davanje za štetu koja je nastala na području druge države ugovornice i ima, prema njenim pravnim propisima, pravo na naknadu štete od treće osobe, tada pravo na tu naknadu prelazi na nositelja prve države ugovornice, prema njegovim pravnim propisima.

(2) Ako je pravo na naknadu štete u svezi s istovrsnim davanjima, na osnovi istog slučaja štete, preneseno, u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, nositeljima obje države ugovornice, treća osoba može isplatiti naknadu štete, s oslobađajućim učinkom, jednom ili drugom nositelju. Nositelji će namiriti svoja potraživanja na ovoj osnovi razmjerno davanjima koja isplaćuju.

Članak 37.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Sporove u primjeni i tumačenju ovog ugovora rješavat će dogovorno nadležna tijela država ugovornica.

Odjeljak V.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38.

PRIJELAZNE ODREDBE

(1) Ovaj ugovor ne utvrđuje pravo na davanja za razdoblje prije njegovog stupanja na snagu.

(2) Za utvrđivanje prava na davanje, prema ovom ugovoru, uzima se u obzir i mirovinski staž koji je, prema pravnim propisima država ugovornica, ostvaren prije njegovog stupanja na snagu, pri čemu se poseban staž uzima u obzir u priznatom trajanju, samo, ako je utvrđen za razdoblje prije 1. siječnja 1965. godine.

(3) Izuzetno od odredbe članka 16. stavka 2. ovog ugovora, staž osiguranja, navršen prije 8. listopada 1991. godine, koji se, prema tada važećim propisima, računao s povećanim trajanjem, uzima se u obzir u priznatom trajanju.

(4) Ovaj ugovor se primjenjuje i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

(5) Davanja utvrđena prije stupanja na snagu ovog ugovora, neće se ponovno utvrđivati, ako ovim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 39.

PONOVNO ODREĐIVANJE DAVANJA

(1) Prava na davanja koja su, od 8. listopada 1991. godine, do dana stupanja na snagu ovog ugovora, utvrđena prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uz uračunavanje mirovinskog staža navršenog prema pravnim propisima druge države ugovornice, nositelji će, po službenoj dužnosti, ponovno utvrditi i izračunati svote davanja, primjenom odredaba ovog ugovora, pri čemu se pravomoćnost donesenog rješenja neće smatrati preprekom za ponovno određivanje davanja.

(2) Prilikom ponovnog utvrđivanja prava na davanje, iz stavka 1. ovoga članka, nositelj države ugovornice, prema čijim pravnim propisima je davanje bilo utvrđeno, obračunava svotu davanja uzimajući u obzir i mirovinski staž navršen na području drugih republika Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na osnovi kojega je davanje bilo utvrđeno, ako međunarodnim ugovorom, s državom na čijem je području mirovinski staž navršen, nije drukčije određeno.

(3) Prava na davanja koja su, od 8. listopada 1991. godine do dana stupanja na snagu ovog ugovora, utvrđena na osnovi mirovinskog staža kraćeg od 12 mjeseci, navršenog prema pravnim propisima te države ugovornice i mirovinskog staža ostvarenog isključivo prema pravnim propisima države ugovornice, ponovo će se utvrditi i obračunati, primjenom članka 17. ovog ugovora.

(4) Ako se ukupne svote davanja, ponovo utvrđene i obračunate, u skladu sa stavkom 1. ovog članka, manje od svote davanja koje bi pripadalo prema pravnim propisima države ugovornice po kojima je bilo utvrđeno, nositelj te države ugovornice isplaćuje korisniku i razliku između te svote davanja i ukupne svote ponovo utvrđenih i obračunatih davanja. Ova razlika se isplaćuje sve dok ukupna svota, ponovo utvrđenih i obračunatih davanja, ne dostigne visinu svote davanja koje je ranije bilo utvrđeno.

(5) Pravo na davanje, utvrđeno i obračunato primjenom stavka 1. ovoga članka, pripada od prvoga dana nakon isteka mjeseca u kojem je nositelj, koji je utvrdio pravo na davanje, pokrenuo postupak za ponovno utvrđivanje i obračun svote davanja i isplaćuje se izravno korisniku.

Članak 40.

IZBOR NOSITELJA PRETEŽITOG STAŽA OSIGURANJA

Osobi kojoj je, prije 8. listopada 1991. godine pravo na davanje utvrdio nositelj jedne države ugovornice, na osnovi posljednjeg osiguranja, može, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog ugovora, podnijeti zahtjev nositelju druge države ugovornice za utvrđivanje prava na davanje na osnovi pretežitog staža osiguranja, primjenom pravnih propisa koji su vrijedili u vrijeme ostvarivanja tog prava, pod uvjetom da nije iskoristila pravo izbora nositelja.

Članak 41.

RATIFIKACIJA I STUPANJE NA SNAGU

(1) Ovaj ugovor podliježe ratifikaciji.

(2) Ovaj ugovor stupa na snagu prvoga dana nakon isteka mjeseca u kojem su razmijenjene ratifikacijske isprave.

Članak 42.

TRAJANJE I OTKAZIVANJE

(1) Ovaj ugovor se sklapa na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica ga može, u tekućoj kalendarskoj godini, u pisanom obliku, diplomatskim putem, otkazati s posljednjim danom te godine, pri čemu otkazni rok ne može biti kraći od šest mjeseci.

(2) U slučaju otkazivanja ovog ugovora njegove odredbe se i dalje primjenjuju na stečena prava, kao i na zahtjev za ostvarivanje prava, podnijete do dana njegovog otkazivanja.

U potvrdu ovoga, opunomoćenici su potpisali ovaj ugovor i stavili pečat.

Sastavljeno u Beogradu dana 15. rujna 1997. u dva izvornika svaki na hrvatskom jeziku i srpskom jeziku pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA REPUBLIKU

HRVATSKU

dr. Mate Granić, v. r.

ministar vanjskih poslova

Republike Hrvatske

ZA SAVEZNU REPUBLIKU

JUGOSLAVIJU

Milan Milutinović, v. r.

ministar vanjskih poslova

Savezne Republike Jugoslavije

Članak 3.

Za provedbu ovoga Zakona nadležno je Ministarstvo rada i socijalne skrbi i Ministarstvo zdravstva.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ugovor iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi. Podaci o nje-govom stupanju na snagu objavit će se u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, nakon njegova stupanja na snagu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.